

Finnwatchin kommentti valtioneuvoston kantaan komission yritys vastuutiedonannosta

Kiitos mahdollisuudesta kommentoida Suomen kantaa komission yritys vastuutiedonantoon.

On myönteistä, että Suomi toivottaa tervetulleeksi komission uuden määritelmän yritysten yhteiskuntavastuulle. Määritelmä on selkeä ja kattava.

Finnwatch on tyytyväinen siihen, että Suomi korostaa yhteiskunnan eri tahojen välisen vuoropuhelun ja yhteistyön merkitystä yritys vastuun vahvistamisessa. Kuten komissio toteaa, ”ammattijärjestöt ja kansalaisjärjestöt tunnistavat ongelmia, luovat painetta ja voivat työskennellä yritysten kanssa ratkaisujen löytämiseksi” ja kuluttajilla, investoijilla ja medialla on myös keskeinen rooli yritys vastuun vahvistamisessa. Toivomme, että Suomella on mahdollisuus vahvistaa vuoropuhelua myös käytännössä, esimerkiksi kasvattamalla tukeaan kansalaisjärjestöjen yritys vastuutyölle sekä kehittämällä Yhteiskunta- ja yritys vastuun neuvottelukunnan toimintatapoja ja resursseja.

Olemme kuitenkin hyvin huolestuneita siitä, että valtioneuvosto rajaa julkisen sektorin roolin yritysten vastuullisuuden tukemiseen. Vaikka komission tiedonannossa katsotaan, että tukeminen voi tarvittaessa tarkoittaa myös sääntelyä (s. 7), tällainen määritelmä on omiaan aiheuttamaan väärinkäsityksiä. **Toivomme valtioneuvoston kantaan mainintaa, että julkisen sektorin on sekä tuettava että ohjattava yritysten vastuullisuuden edistymistä.** Tarvitaan paitsi yritysten vapaaehtoisia toimia myös lakien ja kansainvälisten sääntöjen kehittämistä, jotta yritysten vastuu kunnioittaa ihmisoikeuksia, työntekijöiden oikeuksia, ympäristöä, kansantalouksia ja demokraattista päätöksentekoa selkiytyy ja toteutuu. Valtiot eivät voi paeta sääntelyvastuutaan vetoamalla hallinnollisen taakan vähentämiseen tai yritysten itsesääntelyyn.

On hyvä, että Suomi tukee yritys vastuupolitiikkaa koskevien vertaisarviointien aloittamista EU:n jäsenmaiden kesken. Esimerkiksi kehitys yhteistyöpolitiikassa OECD:n jäsenmaiden keskinäiset vertaisarviointit ovat edistäneet oppimista ja ongelmien tunnistamista. Oppimiskeskeiseen arviointiin kuuluu sidosryhmien osallistaminen ja avoimuus tulosten julkistamisessa.

Finnwatch on hyvin iloinen, että valtioneuvosto aikoo päivittää yhteiskunta- ja yritys vastuun toimintaohjelmansa vuoden 2012 puoliväliin mennessä. Toivomme, että päivityksessä pyritään erityisesti edistämään julkisten hankintojen eettisyyttä, vastuullisuusraportointia sekä OECD:n toimintaohjeiden ja YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden noudattamista. YK:n periaatteiden osalta myös komission tiedonanto edellyttää kansallisen suunnitelman laatimista.

Lisätietoja: Tytti Nahi, Finnwatchin edustaja Yhteiskunta- ja yritys vastuun neuvottelukunnassa, tytti.nahi@finnwatch.org